

Beleidsregel van de burgemeester van de gemeente Oegstgeest houdende regels omtrent handhaving heling

Inleiding

Straatroven, woninginbraken, overvallen en diefstallen door middel van een babbeltruc: ze hebben allemaal een grote impact op de slachtoffers en vormen daarnaast een gevaar voor de openbare orde en het woon- en leefklimaat. Goederen die door middel van deze delicten gestolen worden, worden vaak doorverkocht (aan handelaren). Heling is daarmee veelal het gevolg van een 'High Impact Crime'. De High Impact Crimes, en dan met name de woninginbraken en de babbeltrucs, zijn door de gemeenteraad in de 'Prioriteitsstelling Integrale Veiligheid 2019-2022' als prioriteit vastgesteld.

Het is belangrijk om er als gemeente voor te zorgen dat het doorverkopen van gestolen goederen zo moeilijk mogelijk gemaakt wordt. Om die reden vindt de implementatie van het Digitaal Opkopers Register (hierna: DOR) plaats. Het DOR is een online systeem dat handelaren faciliteert bij het registreren van de goederen die zij aankopen. Het systeem staat in verbinding met het register van gestolen voorwerpen van de politie. Wanneer er in het DOR een goed geregistreerd staat wat bij de politie als gestolen geregistreerd staat, levert dit een match op en ontvangt de politie direct bericht.

Het doel van het tegengaan van heling (door middel van het DOR) is 1) de afzetmarkt voor gestolen goederen te verstoren; 2) de pakkans van inbrekers, dieven en helers te vergroten; 3) gestolen goederen zo veel en zo snel mogelijk op te sporen en terug te brengen bij de rechtmatige eigenaar. De gelegenheid tot het verhandelen van goederen die afkomstig zijn van een misdrijf stimuleert dit soort misdaadvormen, aangezien de hiermee verworven goederen snel via handelaren kunnen worden omgezet in geld. Handelaren die handelen in ongeregelde en gebruikte goederen vormen daarmee vanzelfsprekend een aantrekkelijke afzetmarkt.

De wet- en regelgeving schrijft handelaren bepaalde verplichtingen voor bij de uitvoering van hun beroep. Hiermee wordt getracht de afzetmarkt te verkleinen voor goederen die afkomstig zijn van een misdrijf, met als beoogd effect een vermindering van High Impact Crimes. Het uiteindelijke doel is om de openbare orde en het woon- en leefklimaat voor alle inwoners van de gemeente Oegstgeest te beschermen.

Wettelijk kader

De wet- en regelgeving schrijft handelaren bepaalde verplichtingen voor bij de uitoefening van hun beroep.

De inkoop van goederen

Het Wetboek van Strafrecht (hierna: Sr) beperkt zich voornamelijk tot feiten die samenhangen met de inkoop van goederen (art. 437 Sr jo. uitvoeringsbesluit ex. art 437, eerste lid, Sr).

De verkoop van goederen

De Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de gemeente Oegstgeest richt zich in artikel 2:67 in aanvulling op het Wetboek van Sr op de verkoop van goederen. In artikel 2:68 zijn enkele voorschriften opgenomen die handelaren in acht moeten nemen bij vestiging, uitoefening en beëindiging van hun bedrijf.

Tezamen doet deze wet- en regelgeving een beroep op de handelaar om te allen tijde een actieve rol te vervullen in het voorkomen van handel in gestolen goederen. Het niet of onvolledig nakomen van bovenstaande wet- en regelgeving is een strafbaar feit.

Controle en handhaving

De Goa's (gemeentelijke opsporingsambtenaren) zullen controles uitvoeren om toe te zien op artikel 2:67 en 2:68 van de APV Oegstgeest. Daarnaast zullen de Goa's handhaven wanneer blijkt dat er niet (op de juiste manier) aan de verplichting voldaan wordt. Wanneer tijdens een controle geconstateerd wordt dat de handelaar in kwestie niet aan de verplichtingen vanuit het Wetboek van Strafrecht voldoet, zal de geconstateerde overtreding worden doorgegeven aan de politie. Vanuit de gemeente kunnen wij hier namelijk niet op handhaven. Op welke wijze er wordt gehandhaafd bij geconstateerde overtredingen met betrekking tot artikel 2:67 en 2:68 van de APV Oegstgeest, staat beschreven in de sanctietabel (bijlage 1).

Handhavingsbeleid

Bij de eerste overtreding volgt altijd een waarschuwing en wordt de handelaar in de gelegenheid gesteld om de overtreding ongedaan te maken. Als hij hieraan geen gehoor geeft wordt middels een last onder dwangsom geprobeerd de overtreding ongedaan te maken. Afhankelijk van de aard van de overtreding is de hoogte van de dwangsom bepaald. In een later stadium kan overtreding leiden tot sluiting van het pand. Met deze sluiting wordt dan getracht de aanzuigende werking van het pand op het inleveren van gestolen goederen te doen stoppen, dan wel in de toekomst te voorkomen. De ondernemer krijgt tijdens de sluiting tevens de gelegenheid zich te beraden op zijn bedrijfsvoering en maatregelen te nemen om herhaling te voorkomen. Voor de concrete soorten overtredingen en bijbehorende sancties, zie bijlage 1.

Belangenafweging

- De burgemeester weegt in zijn besluitvorming over het treffen van een bestuurlijke maatregel het belang van de ondernemer en overige belanghebbenden af tegen dat van de openbare orde. De openbare orde weegt daarbij zwaar;
- Naast de naleving van de geldende wet- en regelgeving kijkt de burgemeester ook naar de invloed van de onderneming op haar omgeving. Bijvoorbeeld wanneer de onderneming als (bekende) afzetmarkt dient voor gestolen goederen. Het soort, de hoeveelheid en/of de locatie van de aangetroffen gestolen goederen spelen net als de frequentie waarmee dit soort goederen wordt aangetroffen hierin een belangrijke rol voor de mate van aantasting van de openbare orde;
- Daarnaast wordt in de afweging ook meegenomen op welke wijze de inkoper aantoonbaar invulling geeft aan zijn 'onderzoeksplicht' voorafgaande aan de inkoop van goederen. Oftewel, welke voorzorgsmaatregelen neemt een handelaar om te voorkomen dat gestolen goederen worden ingekocht? Hiervoor kan hij gebruik maken van Stopheling.nl of de StopHeling-app. Hier kan aan de hand van een serienummer worden gecontroleerd of een goed als gestolen staat geregistreerd. Omdat geen 'hit' geen garantie geeft, dient de handelaar ook zorgvuldig te registreren;
- Van de handelaar mag ook verwacht worden dat deze de handelsmarkt in de betreffende goederen goed kent. Hij dient zich voorafgaand dan ook af te vragen of de aankoopprijs in verhouding staat tot de marktwaarde;
- Ten slotte mag van een handelaar verwacht worden dat deze zich bewust is van het feit dat de handel in ongeregelde en gebruikte goederen verantwoordelijkheden met zich mee brengt ten aanzien van het voorkomen van handel in gestolen goederen.

Afwijkingsbevoegdheid

- De burgemeester heeft bij zijn besluitvorming over een te treffen maatregel een inherente afwijkingsbevoegdheid op grond van artikel 4:84 Algemene wet bestuursrecht. Daarvan kan sprake zijn als handelen overeenkomstig deze beleidsregel gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen.

Tweesporenbeleid

- Het kan zijn dat een constatering of overtreding maakt dat zowel op basis van het strafrecht als op basis van het bestuursrecht een sanctie of maatregel wordt getroffen. Strafrecht is punitief: op een overtreding van een wetsartikel volgt een straf als sanctie. Een bestuursrechtelijke maatregel die de burgemeester treft is meestal een reparatoire maatregel welke als doel heeft de aangetaste openbare orde en veiligheid te herstellen, dan wel te voorkomen dat deze (verder) wordt verstoord. Bestuursrecht en strafrecht kunnen dus naast elkaar toegepast worden.

Bijlage 1: sanctietabel

Overtreding	Wettelijke grondslag	Sanctie 1e constatering	Sanctie 2e constatering*	Sanctie 3e constatering**
De handelaar houdt geen verkoopregister bij	Art 2:67 APV	Waarschuwing	Last onder dwangsom van €1000,- per maand met een maximum van €5000,-	Sluiting lokaliteit voor de duur van vier weken
Het verkoopregister wordt niet juist bijgehouden (verschrijvingen met 1 of 2 fouten)	Art 2:67 APV	Waarschuwing	Waarschuwing	Last onder dwangsom van €500,- per overtreding met een maximum van €2500,-
Het verkoopregister wordt niet juist bijgehouden (verschrijvingen met meer dan 2 fouten)	Art 2:67 APV	Waarschuwing	Last onder dwangsom van €500,- per overtreding met een maximum van €5000,-	Sluiting lokaliteit voor de duur van vier weken
Geen schriftelijke opgave gedaan van woonadres en/of handelslokaliteit(en) dan wel wijzigingen binnen gestelde termijn i.v.m. een beroep of gewoonte maken van opkopen	Art 2:68 APV	Waarschuwing	Last onder dwangsom van €500,- per maand met een maximum van €2500,-	Sluiting lokaliteit voor de duur van vier weken
Vervreemding of verandering goed binnen 3 dagen na verkrijging	Art 2:68 APV	Waarschuwing	Last onder dwangsom van €1000,- per overtreding tot een maximum van €5000,-	Sluiting lokaliteit voor de duur van vier weken
Nalaten medewerking te verlenen aan de toezichthouder bij de controle van het DOR	Art 2:68 APV	Waarschuwing	Last onder dwangsom van €1000,- per maand met een maximum van €5000,-	Sluiting lokaliteit voor de duur van vier weken

* Binnen twee jaar na constatering 1e overtreding

** Binnen twee jaar na constatering 2e overtreding